

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

فامل : متن قوانین - تصویبشاهه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - جشن نامه ها - آگهی های رسمی و قانونی - ذوات -

شماره تلفن : ۸۸۹۴-۸۸۹۵ - ۸۸۹۶-۵۴۴۸

۴ شنبه ۲۸ مهر ماه ۱۳۲۷

دیر: سید محمد باشمی

سال چهارم - شماره ۱۰۷۲

صفحه ۳۶۰۳

دوره پانزدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۶۳۹

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

- ۱- بقیه صورت مشروح مذاکرات صد و نهمین جلسه دوره پانزدهم از صفحه ۱ تا ۶
- ۲- آگهی های رسمی ۷

پرداخت خاصه آنکه مجلس نیز رای داده است که تا تکلیف بودجه معلوم نشود بکار دیگری دست نزنیم
رای به پیشنهاد مذکور اخذ و تصویب و گزارش قرائت گردید
آقای صفوی پیشنهاد نمودند پرونده اعلام جرم های نسبت با آقای قوام را در مجلس حاضر نمایند
آقای دهقان نیز مخالف طرح گزارش بوده گفتند چون پرونده هنوز در اختیار ایشان گذاشته نشده نوبت خود را به آقای صفوی واگذار می کنند.

آقای صفوی بعنوان مخالف گفتند مجلس مرکز نقل ملکوت و مورد توجه ملت ایران است و رای نمایندگان نسبت باین گزارش قابل کمال توجه میباشد، گفته شده است پول دهندگان برای کمک بعزب دموکرات ایران اقدام کرده اند در حالیکه نخست وزیر رهبر حزب بوده و باید نسبت بموود احزاب مساعد و بیطرف باشد و شایسته نبوده است که منافع ملکوت و ارزش ملت صرف منافع خصوصی شده باشد سپس بترتیب تقدیم اعلام جرم بمجلس و مندرجات آن وارد صحبت شدند و قسمتی از گزارش رسیدگی بتصویب نامه هارا حاکی از اسامی گیرندگان و فروشندگان و خریداران جوازها و جوهری که دریافت و پرداخت شده قرائت نمودند
آقای اورنگ طبق ماده ۲۸ اخطار نظامنامه ای

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۰۹

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۱ شنبه ۲۵ مهر ماه ۱۳۲۷

فهرست مطالب :

- ۱- تصویب صورت مجلس
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان: رحیمیان - اردلان
- ۳- بیانات آقای نخست وزیر و تصویب مجلس مبنی بر ای اعتماد بنابر تقاضای دولت
- ۴- طرح پیشنهادی جمعی از نمایندگان بادر فوریت راجع باختصاص پول حزب دموکرات ایران بزراعه زدگان درج و باجکهران
- ۵- موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت قبل از ظهر برباست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

صورت جلسات قبل را آقای صدر زاده (منشی) بشرح زیر قرائت کردند

ما کوئی . آفاخان بختیار - ابوالقاسم بهبهانی-امیر تپور - دکتر عبده - حسین وکیل - بهار - پدین اسفندیاری-خوئیلر- دکتر ملکی-قاضی - صفای امامی دکتر دفتری -

آقایان کفانی و اقبال پیشنهاد نمودند که گزارش کمیسیون دادگستری راجع به آقای قوام قرائت شود و آقای اقبال توضیح دادند که در بهرانی ترین اوقات زمامدار کشور بودند و اعلام جرمهایی که علیه ایشان شده باید هرچه زودتر روشن شود
آقای صفوی گفتند کارهای مهم کشور از جمله بودجه ملکوتی معوق است و نمیتوان بکارهای دیگر

یکساعت و بیست دقیقه بظهور روز ۴ شنبه سیزدهم مهر مجلس برباست آقای رضا حکمت تشکیل و صورت جلسه پیش قرائت شد
اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است:

غائبین با اجازه آقایان: دادور - نورالدین امامی - محمد ذوالفقاری - نبوی - رضوی - آصف - بهادری - علی بهبهانی - دکتر مجتهدی - قهرمان - ساعد - حاج امین.
غائبین بی اجازه آقایان : حاذقی - شادلو - ضیاء ابراهیمی - قبادیان - تولیت - رضا رفیع-کامل

• مین بقیه مذاکرات مشروح صد و نهمین جلسه از پانزدهمین دوره قانونگذاری

اداره تند نویسی و نشر صورت مجلس

کردند و ماده قرائت شد و گفتند محتویات این رونده در کمیسیون دادگستری مطالعه و خلاصه شده برای اجتناب از اتلاف وقت مجلس گزارش رسیده است قرائت شد

آقای رئیس بیان داشتند آقای نخست وزیر تقاضا نمودند روز استیضاح همین شود بعد از این گزارش مقرر میگردد

۳۵ دقیقه بعد از ظهر مجلس بتفیس خانه یافت و صبح چهارشنبه برای انتخاب هیئت رئیسه محول گردید.

یکساعت بظهر روز چهارشنبه ۱۴ مهر مجلس بریاست آقای امیر حسین ایلخان ظفر بختیار نایب رئیس تشکیل گردید

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است

غائبین با اجازه - آقایان: دادور - محمد ذوالفقاری - ناصر ذوالفقاری - نبوی - ابوالحسن رضوی - آصف - سید علی بهجانی - حاج امین غائبین بی اجازه - آقایان: حاذقی - شادلو - ضیاء ابراهیمی - قبادیان - تولیت - رفیع - کامل ماکوئی - آقاخان بختیار - امیر تیمور - دکتر عبده حسین وکیل - بهار - بین اسفندیاری - دکتر ملکی - فاضلی - صفا امامی - دکتر متین دفتری ابوالقاسم بهجانی.

برای نظارت در تجدید انتخاب هیئت رئیسه آقایان احمد فرامرزی - محمد حسین قشقایی و ناصر - قلی اردلان بحکم قرعه معین شدند

آقای ملک مدنی گفتند برای حفظ اصول دموکراسی و مشروطیت در انتخاب هیئت رئیسه باید اتفاق و وحدتی باشد و چون دستجاتی آقای تقی زاده را در نظر گرفته اند بنده هم بفتح آقای تقی زاده کنار میروم

در این موقع برای انتخاب رئیس اخذ رأی بعمل آمد از ۱۰۴ نفر عده حاضر آقای رضا حکمت با ۵۳ رأی بریاست انتخاب شدند آقای تقی زاده نیز ۴۶ رأی داشتند

۳۵ دقیقه بظهر تنفس داده شد و ده دقیقه بعد از ظهر مجلس بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید ولی چون عده برای اخذ رأی کافی نبود بتفیس خانه یافت و بروز پنجشنبه موقوف شد

یکساعت بظهر روز پنجشنبه ۱۵ مهر مجلس بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است:

غائبین با اجازه - آقایان: دادور - دکتر حاجی محمد ذوالفقاری - ناصر ذوالفقاری - نبوی - ابوالحسن رضوی - فرج الله آصف - علی بهجانی - حبیب الله امین -

غائبین بی اجازه - آقایان: حاذقی - شادلو - قبادیان - تولیت - رضا رفیع - کامل ماکوئی - ابوالقاسم بهجانی - امیر تیمور - دکتر عبده حسین وکیل - بهار - بین اسفندیاری - دکتر فاضلی - صفا امامی - دکتر متین دفتری

دیر آمدگان با اجازه - آقایان: محمد مدنی کشاورز صدر - نورالدین امامی - منصف - امامی اهری

دیر آمدگان بی اجازه - آقایان: محمد حسین قشقایی - مهدی اورباب - متمدن دماوند - دکتر حاجی آقاخان بختیار - نراقی - دکتر طباطبائی - مهندس هدایت مسعودی - مسعود تاجی - شهاب خسروانی - نیک یور - مشایخی - گلپادی - اسدی - هراتی - کهید

آقای رئیس راجع بزلزله خراسان و در جز وخرابی و تلفاتی که وارد ساخته است تذکره دادند و مساعدت آقایان نمایندگان و تروتمندان کشور را درباره آسیب دیدگان لازم شمردند

آقای آزاد گفتند چون دولت برای بیاسخ استیضاح حاضر نشده استیضاح اعلام شده را مسترد و استیضاح جدیدی تقدیم میدارند

آقای مکر در باب کمک با آسیب دیدگان زلزله خراسان بالاخص اهالی مرکز کبیش از نقاط دیگر صدمه و خسارت دیده اند توضیحاتی داده گفتند از طرف

دولت اقدام مؤثری نشده و جادو و طبیب و دارو هنوز بمحل نرسیده و ضمن تشکر از عطیه ملوکه برای بیمارستان در گزارشها عقبه نمودند که چون املاک عمده خراسان و نقاط زلزله زده متعلق بآستان قدس است باید درین موقع از بذل مساعدت دریغ نکنند و در ارسال پول و وسایل تسریع لازم بعمل آید

استیضاح نامه آقای آزاد قرائت گردید و سپس بانتخاب جمعی کارپردازان اخذ رأی بعمل آمد از ۸۷ نفر رأی دهندگان آقایان عرب شیبانی و امینی و پالیزی انتخاب شدند

آقای عباس مسعودی ماده ۱۵ نظامنامه را قرائت نموده گفتند دوره کمیسیونها منقضی شده و اکنون که بقیه موضوع گزارش دادگستری مطرح میشود مخیر کمیسیون مربوطه تا تجدید انتخاب نمیتواند از آن دفاع کند

آقای رئیس بیان داشتند البته باید تجدید انتخاب کمیسیونها بعمل آید در دفعه پیش هم ۱۷ روز بعد از انتخاب هیئت رئیسه انتخاب کمیسیونها با ۶۷ رأی انتخاب گردیدند آقای افشار ۲۹ رأی و آقای متمدن دماوندی نیز ۲۸ رأی داشتند

یکساعت بظهر روز ۳ شنبه بیستم مهرام مجلس بریاست آقای وضاحکت تشکیل گردید

غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است:

غائبین با اجازه - آقایان: بیات - دکتر اعتبار مزین زنگنه - فولادوند - اورنگ - محمد ذوالفقاری نبوی - رضوی - برزین

غائبین بی اجازه - آقایان: حاذقی - شادلو - دادور - قبادیان - تولیت - دکتر فلسفی - حاج آقا رضا رفیع - کامل ماکوئی - اخوان - ابوالقاسم بهجانی - گرگانی - امیر تیمور - دکتر عبده آصف - حسین وکیل - بهار - بین اسفندیاری - دکتر ملکی - فاضلی - صفا امامی - دکتر متین دفتری

دیر آمدگان با اجازه - آقایان: ملک مدنی کشاورز صدر - نورالدین امامی - منصف - امامی اهری

دیر آمدگان بی اجازه - آقایان: محمد حسین قشقایی - مهدی اورباب - متمدن دماوند - دکتر حاجی آقاخان بختیار - نراقی - دکتر طباطبائی - مهندس هدایت مسعودی - مسعود تاجی - شهاب خسروانی - نیک یور - مشایخی - گلپادی - اسدی - هراتی - کهید

آقای رئیس راجع بزلزله خراسان و در جز وخرابی و تلفاتی که وارد ساخته است تذکره دادند و مساعدت آقایان نمایندگان و تروتمندان کشور را درباره آسیب دیدگان لازم شمردند

آقای آزاد گفتند چون دولت برای بیاسخ استیضاح حاضر نشده استیضاح اعلام شده را مسترد و استیضاح جدیدی تقدیم میدارند

آقای مکر در باب کمک با آسیب دیدگان زلزله خراسان بالاخص اهالی مرکز کبیش از نقاط دیگر صدمه و خسارت دیده اند توضیحاتی داده گفتند از طرف

و تقریباً در حدود ۹۰۰ نفر تلفات وزخمی داده است و متجاوز از ۳۰ هزار نفر الان بدون هیچ پناهی بدون هیچ سروشی بسر میبرند (صحیح است)

اقداماتی که پس از وقوع این زلزله در خراسان شده است اولاً از طرف شیر و خورشید سرخ خراسان فوراً حرکت کرده اند و رفته اند در آنجا مختصر کمکی باندازه استعداد خودشان کرده اند بنده از زحمات آنها کمال تشکر را دارم آقای کفیل استناداری هم که بایک عده ای رفته اند برای رسیدگی به وضع زلزله زدگان و مراقبت کرده اند و گزارشات خودشان را بدولت داده اند البته هراقدمی از اینجا شده است یا نشده است و اخیراً گویا اقداماتی شده است البته از زحمات کسانی که در این امر خیر کمک میکنند بایستی اظهار تشکر کرد (صحیح است)

بنده از طرف خودم از کسانی که از بدو امر رفته اند و سرکشی کرده اند تشکر میکنم (مهندس رضوی)

از آنهایی که نکرده اند باید ایراد گرفت آنهایی که رفته اند انجام وظیفه کرده اند اقداماتی که از طرف شیر و خورشید سرخ تهران بعمل آمده است و ما درسه جلسه حضور داشتیم اقداماتشان این بوده است که آقای دکتر خوش بین را فرستادند و بعد از آنهم هر شب جلسه تشکیل میشود و میشود گفت که با کمال حرارت با یک فعالیت بی نظیری مشغول اقدام و مشغول کمک بزلزله زدگان میباشد (صحیح است)

ولی البته آقایان تصدیق میفرمایند که این کمک جزئی است و کافی نیست (صحیح است) از اشخاصی هم که تا کنون بعنوان نوه برستی و خیر خواهی کمک کرده اند بایستی اظهار قدردانی کرد ولی بیچونجه برای این شش هزار خانوار کافی بنظر نمیرسد صد و پنجاه هزار تومان از طرف دولت تهیه شده و پنجاه هزار تومان اغلب حضرت همایونی مرحمت کرده اند و پنجاه هزار تومان هم در بدو امر خود شیر و خورشید سرخ تهیه کرده است البته از این اقدام بایستی اظهار تشکر کرد ولی در همین حال کافی نیست و از طرف دیگر در درگز و فوجان املاک آستان قدس هست املاک در جزوا کسی وقف نکرده است یک معامله سیاسی بوده است کدر مدت صدها سال تیول سرداران و سرحد داران در جزوی بوده است بعد از مدتی آمدند این املاک را بعنوان خلاصه بقشقایی ها دادند و بعد چهار صد هزار تومان برای آستان قدس خریدند و الان آستان قدس بیست مرتبه چهار صد هزار تومان منقعت کرده است و من نمیدانم چرا هایدات آنجا را بخود مردم و گذار نمیکند و از فوجان هم در حدود صد و پنجاه هزار تومان املاک آستان قدس دو سال عایدی دارد و این بایستی ببرد خود مردم برسد بقیه بزرگ واثمه ما همه شان برای شربت فداکاری کردند و جانشان را دادند این شایسته نیست که بنام آنها مزاحمتی برای یک عده ای فراهم بکنند (صحیح است) پس بنا بر این بنده از طرف خودم و بنام نمایندگان خراسان از آقایان و از پیشگاه اغلب حضرت همایونی تقاضا میکنم که در آمد این املاک آستان قدس درمشهد و در فوجان را اختصاص بدهند هوائش را بزرگراه زدگان یعنی هایدات یکساله املاک آستان قدس را در مشهد و فوجان بزرگراه زدگان بدهند (صحیح است)

و بقیه هوائت انجام صرف همران و آبادی و صرف مردم مرز نشین بشود (صحیح است) و امید وارم که این تقاضای کوچک ما مورد قبول اغلب حضرت همایونی واقع بشود از طرفی هم میخواستیم آقای دکتر آشتیانی که این جا تشریف دارند و رئیس عامل سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی هستند عرض کنم که هنوز اقدامی نشده است و در این باب سکوت اختیار کرده اند بنده در یکسال و نیم قبل از این از ایشان خواست کردم که در آنجا دو سه در مسانگه بازند و تمیض قائل نشوند و اگر میساختند امروز جان یک عده ای نجات مییافت و من خیال میکنم که از این نیت خیر خواهانه شاه یک عده ای نظر شخصی یا نظر سیاسی خودشان را توأم بکنند باین نیت یک خیر خواهانه و پول فراوانی که در دسترس ایشان هست و شاید در حدود ده میلیون تومان الان موجودی دارند البته اگر از طرف سازمان شاهنشاهی هم یک خدمتی بزلزله زدگان می شد ببقیده بنده بوقع بود در این باب سکوت شایسته نیست و باید از طرف سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی یک کمکی بشود (دکتر مصباح زاده - کمک خواهد شد دیروز صحبت شد و حتماً خواهد شد) تشکر می کنم و ضمناً از طرف خودم چون این زلزله در درجز اتفاق افتاده و در باجگیران از شیر و خورشید سرخ و سایر مقاماتی که کمک میکنند خواهش میکنم که نظر خصوصی اعمال نکنند بنده این صحبت را برای اروپا کاند و از نظر کاندیدی و کالت نمی کنم و کالتی که اینهمه توأم با اتهام و افترا شده زیر خاک برود بنده امروز از طرف یک عده مردم بدبخت حرف میزنم استعفا میا این است که این نظر خیر خواهانه و این کمکی که مردم میکنند و از روی ایمان و عقیده است لازم است که اعمال نظر خصوصی نشود و بتناسب جمعیت و بتناسب خسارتی که بانجا وارد شده است مردم کمک بکنند (صحیح است)

رئیس - آقای رحیمیان بیانات شما مفصل است؟

رحیمیان - خیر مختصر است الان نام می شود و استعفا دیگری بنده این است که این پولی که بنام حزب دمکرات ایران در دادگستری توقیف شده است و خود آقای قوام السلطنه هم شاید در این نظر موافق باشند و خودشان معتقد باشند و عده ای از طرفداران ایشان هم همین عقیده را دارند که این پول دریافت شده بفتح مردم برسد و هیچ نظر خصوصی در این کار نداشته و هیچ نفع شخصی هم در این کار نبوده است بنا بر این راهی بهتر از این که این پول بصرف زلزله زدگان خراسان برسد نیست (صحیح است) و بنده تقاضای کنم که این پولی که در توقیف دادگستری است این پول را بفتح زلزله زدگان در جز و فوجان اختصاص بدهند بنده عقیده من این است و خود آقای قوام السلطنه هم شاید با این عقیده موافق باشند و هیچ کسی هم نمیتواند بگوید که این پول مال شمس من است یا در راه دیگری بخرج برسد باین که بنام برای حزب که در آتیه بخواهند تأسیس بکنند این تقاضای من است و در این باب یک طرحی تهیه شده است بقید دو فوریت و من از آقایان نمایندگان محترم مجلس و خصوصاً از حزب دمکرات بایران تقاضا می کنم

این کار خیری است بدون اظهار نظری این را اجازه بدهند فوراً طرح و تصویب شود و سی هزار خانوار البته از آنها قدر دانی خواهند کرد و خیال میکنم که شاید یک خوشوفی و یک آسایش و جدان برای خود آقای قوام السلطنه و حزب دمکرات هم بشود و من غیر از این مرضی ندارم و این راه هم تقدیم میکنم بجناب آقای رئیس و استدعا میکنم که همین الان مطرح شود و رای گرفته شود بعد بکارهای دیگر برسند (صحیح است)

رئیس - صورت جلسات پنجشنبه و یکشنبه سه شنبه پیش تصویب شد آقای اردلان

کشاورز صدر - بنده پیشنهاد نمودم وارد در دستور شوم

رئیس - اجازه بفرمائید ایشان هم بطور اختصار بیاناتشان را بکنند

اردلان - استدعا میکنم اجازه بفرمائید بنده هم حرفم را بزنم چرا کم لطفی میفرمائید؟

رئیس - اجازه بفرمائید آقای کشاورز ایشان هم صحبتشان را بکنند البته رعایت اختصار را خواهند کرد بفرمائید آقای اردلان

اردلان - بنده بسیار مختصر صحبت خواهم کرد جناب عالی هم آقای کشاورز یک منتهی بنده بگذارید اجازه بدهید که صحبت کنم بنده و آقای رحیمیان صبح خیلی زود آمدیم اینجا اسم نویسی کردیم و خیلی تشکر میکنم که آقایان باندازه پنج شش دقیقه صحبت بنده را استماع فرمائید (بعضی از نمایندگان بفرمائید) عرض بنده راجع بتوضیحی بود در بیانات جناب آقای نخست وزیر که اینجا فرمودند در ۱۳ روز پیش بنده آنوقتی که ایشان فرمودند متوجه نشدم بعد در روزنامه اطلاعات خواندم که آقای وزیر گفته اند که من دولت ایشان را برای این استیضاح کرده ام که چون در سرسرای مجلس شورای ملی تقاضای ارزی از ایشان کرده ام و ایشان ارزی به بنده ندادند من دولت ایشان را استیضاح کردم بنظر من خیلی برای یک نماینده است و کوچک باشد که در مقابل یک انجام وظیفه ملی بیاید یک قضایای خصوصی را مداخله بدهد مملکت ما مملکت کوچکی است اصلاح بنده بیایم در این موضوع توضیحی عرض بکنم یا نکنم طولی نمیکشد که مردم این مملکت حقیقت را خودشان درک میکنند اگر یک مسئله ای را من خدای نکرده بیایم خدمت آقایان برخلاف حقیقت عرض بکنم طولی نمیکشد که این برای آقایان روشن میشود نه تنها در مورد این موضوع صدق میکند برای همه همینطور است اگر کسی بیاید اینجا مطلبی بگوید که خدای نکرده آن مطلب با حقیقت وفق ندهد مسلماً طولی نمیکشد که قضیه فاش میشود حقیقت قضیه این است که بنده یارسال در کابینه آقای قوام السلطنه و عقبه که آقای وزیر در اداری بودند یک فهرستی بتجارتخانه ای بن داده بود که ده ۱۲ نامه نوشته بود آن تجارتخانه بینگاه تقسیم ارز و خواست کرده بود که هر کاری با سایر مردم میکنند با آنها هم بکنند من در سرسرای مجلس این فهرست را تقدیم آقای وزیر کردم و خدا را بشهادت میطلبم که نالتی در آن موقع نبود ولی من ایشان گفتیم آقای وزیر - آقای وزیر در اداری من از جناب عالی تقاضا میکنم که هر قدر تری شما با سایر تجارتخانه ها و سایر مردم میکنند با این

تجارخانه هم همان رفتار را بکنید و تمییز نکنید این موضوعی بود که من با ایشان گفتم و بعد هم دولت آقای قوام السلطنه استعفا داد و کابینه آقای حکیم السلطنه آمد در آن کابینه آقای هزیر ابتدا شرکت فرمودند و بعد وزیر مشاور شدند اصلاً بنده با ایشان هیچ صحبتی نکردم، موقتیکه ایشان نخست‌وزیر شدند تنها مطابقی که راجع باورز گفتم همان بود که در مورد استیضاح پیرش آقایان رساندم و عرض من این بود که چند نفر از تجار آمده اند و می‌گویند که دولت شما می‌خواهد قیمت ارز را بالا ببرد ایشان هم گفتند که خیر چون قصدی ما نداریم و همین جریانها هم عرض رساندم - من از روی ایمان و عقیده معتقد بوده و هستم که تصویب نامه ارز خانه ما را خراب میکند خانه ای که حفاظتش بعهده ما نمایندگان مجلس شورای ملی است و یک و کپلسی وقتی عقیده‌اش این بود باید از عقیده خودش دفاع بکند این چه ارتباط دارد چیزی که پارسلان من یک فهرستی خدمت آقای هزیر تقدیم کرده بودم باین که این تصویرنامه ارزش یولانرا کم میکند؟ این بکفصل جدیدی است که در مقابل اظهار یک نماینده ای که با رقم و منطق و دلیل صحبت میکند عرض این که جواب را با منطق و دلیل و رقم بدهند تهمت و افترا میزنند! این بکفصلی است که تازه در مملکت ما خدای نکرده ممکن است باب بشود! هر حرفی که من راجع بشکر و راجع باورز زدم جواب من را باید با دلیل و استدلال بگویند! این حربه بسیار کهنه و زنک زده است که در مقابل استدلال و دلیل تهمت و افترا بزنند! بنده هم این مقام محترم و مقدس مجلس شورای ملی و تربیت خانوادگی و ادب حکم میکند که با کمال ادب و نزاکت این توضیح را بر عرض آقایان برسانم و بیش از این عرضی نخواهم کرد و این تاحدی است که بعینیت و شرافت من لطمه ای وارد نیاید والا من هم می‌توانم طور دیگر صحبت کنم و طرز صحبت و طرز بیانم را تغییر دهم من تا وقتی که و کپلسی مجلس شورای ملی هستم انجام وظیفه می‌کنم و از هیچ تهمت و افترائی هم گریزان نیستم و با کمال جرئت جانم را در کف دست می‌گذارم و هر جا که مصلحت مملکت را در خطر ببینم خواهم گفتم و جوابم را باید با دلیل داد (صیح است).

رئیس - پیشنهادی رسیده که وارد دستور شویم آقای دماوندی هم اجازه خواسته اند حالا پیشنهاد قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم وارد دستور شویم - کشاورز صدر

رئیس - مخالفی نیست؟

نمایندگان - خیر

۴ - بیانات آقای نخست‌وزیر و تصمیم مجلس مبنی بر رأی اعتماد بنابر تقاضای دولت

رئیس - وارد دستور میشود آقای نخست‌وزیر صحبتی دارید بفرمائید.

نخست‌وزیر - در جلسه گذشته آقای عبدالقدیر آزاد استیضاحی را که چندین روز قبل کرده بودند مسترد داشتند و استیضاح دیگری تقدیم مجلس شورای ملی کردند.

استیضاح اول آقای آزاد در مجلس قرائت شد و تصادفاً حضور داشتم تقاضا کردم که همانروز استیضاح مطرح شود، نظر مجلس شورای ملی این شد که طرح استیضاح بماند برای بعد از تصویب بودجه. از لحاظ اهمیت که برای بودجه مملکتی قائل بودند بنده هم موافقت کردم ولی متعاقب آن معلوم شد مذاکرات و نظریات مختلفی که راجع بودجه کل کشور هست داده‌اند و در استیضاح طول میکشد بطوری که هنوز هم از مرحله اولیه ای که داشت تجاوز نکرده و در همانجا باقی‌است، از طرف دیگر بعد از اینکه مواعیدیکه استیضاح هم گذشت انتظار داشتم در همان ایام و قبل از خاتمه مدت وارد استیضاح بشوم تا جوابهایی که لازم است بر عرض برسانم ولی آقای آزاد نمیدانم بچه نظر شاید صرفاً از همین لحاظ که یک وقت دیگری باقی بماند برای طرح استیضاح این را پس گرفتند و همیناً همانرا با یکی دو جمله اضافی بمجلس تقدیم کردند از آنجا که مطالبی کدر استیضاح نوشته شده بانها از محسوس و مشهود است که احتیاجی بتوضیح زیادی از طرف دولت برای اثبات عدم انطباق مطالب مورد استیضاح ندارد، از طرف دیگر یک توضیحی در دنیا و در مملکت ما پیش آمده است که حکومتی که در سر کار است و مسئول امور است بایستی هم در احوال کامل مجلس شورای ملی باشد و هم همه مردم هم باین امر اطمینان داشته باشند میخواستم تقاضا کنم که آقایان موافقت بفرمایند استیضاح ایشان فی الفور طرح شود و جواب دولت هم فی الفور داده شود و نظر نمایندگان مجلس شورای ملی هم هر چه زودتر در این باب ظاهر و آشکار شود، البته از لحاظ وضع دنیا عرض کردم طوری آشفتنگی در همه جای دنیا حکم فرما است که ایجاب میکند حکومت‌های عموم ممالک بایک بیداری و مراقبت کاملی هم اوضاع داخلی خودشان را کامل و مستقر بکنند و هم از انعکاس حوادث دنیا در باب امور عمومی بر حذر باشند، ضمنی که در داخله مملکت هم هست ایجاب میکند که اوزان مردم و آنچه مورد احتیاج عامه است هر چه زودتر با آرامش تهیه شود و ذخیره بشود و نگهداری بشود و از این گذشته امنیت و آرامشی که از هر جهت امنیت حیثیتی و شانی برای عموم افراد لازم است آنهم بهترین شکلی تأمین شده باشد، ضمنی که در خارج مجلس شورای ملی در ظرف ایام اخیر پیش آمده است طوری است که موجب ایجاد آنگونه آرامش و حیثیت فکری و ممنوی و ظاهری برای افراد ملت نیست، اقداماتی که دولت بایستی برای این کار انجام بدهد البته مستلزم این است که مجدداً اعتماد اکثریت مجلس شورای ملی نسبت بدولتی که عهده دار انجام آن وظایف است ابراز شود بنابراین این تقاضای بنده بود که خواستم عرض کنم که دولت برای جواب استیضاح حاضر است و تقاضا دارد فی الفور مطرح شود.

رئیس - آقای آزاد الان در جلسه حاضر نیستند و از اینکه امروز استیضاح مطرح بشود البته ایشان اطلاع نداشتند (صیح است) اینست که باید ایشان مطلع شوند و حاضر بشوند (عباس اسکندری - بنده استیضاح ایشان را قبول میکنم) من تصور میکنم اگر آقایان موافقت بفرمایند بانظر مجلس

برای روز بعد گذاشته شود.

نخست‌وزیر - اجازه بفرمائید؟

رئیس - بفرمائید.

نخست‌وزیر - البته هر نماینده‌ای بر طبق قانون اساسی مملکت ایران حق دارد هر روز و هر ساعت و هر دقیقه دولت را استیضاح کند و در آن واحد چندین استیضاح ممکن است بدهد ولی این وضع تا آنجا که بنده شخصاً تصور میکنم در هیچ جای دنیا نیست و در هیچ جاه و جوی سابقه‌ای که یکروز در آن واحد دولت را ممالک دنیا حتی مثلاً پاکستان که در این اواخر تشکیل شده است بطوریکه سفر کبیرش یکروز از خانه مدت وارد استیضاح بشوم تا جوابهایی که لازم است بر عرض برسانم ولی آقای آزاد نمیدانم بچه نظر شاید صرفاً از همین لحاظ که یک وقت دیگری باقی بماند برای طرح استیضاح این را پس گرفتند و همیناً همانرا با یکی دو جمله اضافی بمجلس تقدیم کردند از آنجا که مطالبی کدر استیضاح نوشته شده بانها از محسوس و مشهود است که احتیاجی بتوضیح زیادی از طرف دولت برای اثبات عدم انطباق مطالب مورد استیضاح ندارد، از طرف دیگر یک توضیحی در دنیا و در مملکت ما پیش آمده است که حکومتی که در سر کار است و مسئول امور است بایستی هم در احوال کامل مجلس شورای ملی باشد و هم همه مردم هم باین امر اطمینان داشته باشند میخواستم تقاضا کنم که آقایان موافقت بفرمایند استیضاح ایشان فی الفور طرح شود و جواب دولت هم فی الفور داده شود و نظر نمایندگان مجلس شورای ملی هم هر چه زودتر در این باب ظاهر و آشکار شود، البته از لحاظ وضع دنیا عرض کردم طوری آشفتنگی در همه جای دنیا حکم فرما است که ایجاب میکند حکومت‌های عموم ممالک بایک بیداری و مراقبت کاملی هم اوضاع داخلی خودشان را کامل و مستقر بکنند و هم از انعکاس حوادث دنیا در باب امور عمومی بر حذر باشند، ضمنی که در داخله مملکت هم هست ایجاب میکند که اوزان مردم و آنچه مورد احتیاج عامه است هر چه زودتر با آرامش تهیه شود و ذخیره بشود و نگهداری بشود و از این گذشته امنیت و آرامشی که از هر جهت امنیت حیثیتی و شانی برای عموم افراد لازم است آنهم بهترین شکلی تأمین شده باشد، ضمنی که در خارج مجلس شورای ملی در ظرف ایام اخیر پیش آمده است طوری است که موجب ایجاد آنگونه آرامش و حیثیت فکری و ممنوی و ظاهری برای افراد ملت نیست، اقداماتی که دولت بایستی برای این کار انجام بدهد البته مستلزم این است که مجدداً اعتماد اکثریت مجلس شورای ملی نسبت بدولتی که عهده دار انجام آن وظایف است ابراز شود بنابراین این تقاضای بنده بود که خواستم عرض کنم که دولت برای جواب استیضاح حاضر است و تقاضا دارد فی الفور مطرح شود.

رئیس - آقای آزاد الان در جلسه حاضر نیستند و از اینکه امروز استیضاح مطرح بشود البته ایشان اطلاع نداشتند (صیح است) اینست که باید ایشان مطلع شوند و حاضر بشوند (عباس اسکندری - بنده استیضاح ایشان را قبول میکنم) من تصور میکنم اگر آقایان موافقت بفرمایند بانظر مجلس

فرامرزی - میخواستم عرض کنم بوجوب همین ماده بنده عرض دارم مثلاً اگر امروز بدولت رأی اعتماد بدهند باز فردا هم استیضاح بعمل آید پس فردا هم بدولت رأی اعتماد بدهند این که معنی ندارد پس با استیضاح از بین میرود و دولت موضع سابق باقی میماند یا اینکه دولت صبر میکند تا روز استیضاح **رئیس** - در هر صورت استیضاح از بین نمیرود و این البته بنظر نمایندگان است که روز استیضاح تعیین شود موافقت با روز سه شنبه

نخست‌وزیر - بنده هم با امروز موافقم هم با روز سه شنبه

رئیس - آقای دکتر معظمی بیاناتی دارید؟

دکتر معظمی - بنده عرضی ندارم توضیحی میخواستم بدهم که آقای فرامرزی دادند

رئیس - در هر صورت روز استیضاح باید با نظر مجلس معین شود که آقای آزاد هم اطلاع داشته باشند سه شنبه چطور است؟ آقای آزاد هم اطلاع داده میشود که حاضر شوند چون سه شنبه است تصور میکنم تقاضای رأی اعتماد امروز مورد پیدا نکند

نخست‌وزیر - تقاضای رأی اعتماد بنده امروز می‌کنم اجازه بفرمائید

رئیس - بفرمائید

نخست‌وزیر - آقا اشکال ندارد ممکن است امروز هم رأی اعتماد گرفته شود اجازه بفرمائید آقا استیضاح معنی اش این است که ممکن است نظریات و ایراداتی که بنظر یک نماینده استیضاح کننده رسیده بعد از اینکه مطرح شد اکثریت مجلس شورای ملی عقیده‌شان این باشد که آن ایرادات وارد است و دولت باید برود امروز می‌فرمائید استیضاح نشود روز سه شنبه خواهد شد ولی حالا بنده از حالا تا روز ۳ شنبه می‌خواهم به بینم که دولت طرف اعتماد هست یا نه.

رئیس - این حق دولت است و میتواند تقاضای رأی اعتماد کند - آقای اسکندری

عباس اسکندری - بنده توضیح این است که در هر موقتی دولت میتواند تقاضای رأی اعتماد بکند ولی مذاکراتی که جناب آقای نخست‌وزیر سکردند راجع با استیضاح آقای آزاد بود باید توضیح داد که دولت مستقلاً می‌خواهد تقاضای رأی اعتماد بکند و اصلاً ارتباطی با آن استیضاح ندارد

رئیس - موضوع استیضاح روز سه شنبه مطرح خواهد شد استیضاح کننده حرفهای خودش را می‌زنند و دولت جواب میدهد و نمایندگان رأی میدهند

حائری زاده - بنده پیشنهادتفسس تقدیم کرده‌ام و این رأی مورد ندارد

رئیس - بفرمائید پیشنهاد را کی دادید؟

تفسس هم بشود باز بالاخره باید برگردیم به همین ترتیب مورد ندارد.

نورالدین امامی - آقای رئیس اعلام رأی شده پیشنهادتفسس دیگر مورد ندارد

حائری زاده - تقاضای ایشان مورد ندارد.

رئیس - حالا اعلام رأی شده است و تقاضای تفسس مورد ندارد

حائری زاده - ممکن است که یکمده‌ای از نمایندگان دولت غائب باشند و دولت میخواهد از غائب بودن آنها سوء استفاده کند دولت صبر کند روز سه شنبه رأی اعتماد بگیرد.

رئیس - اعلام رأی شده است رأی گرفته میشود بترتیب ماده ۹۲ اسامی آقایان خوانده میشود (اسامی نمایندگان بترتیب ذیل قرائت و اخذ رأی شد)

آقایان: سید علی بهجانی، ناصر علی ابوالقاسم امینی، سزاوار، شریعت زاده، دکتر مصباح زاده، اورنگ، اسدی، منصف، شریف زاده، نراقی، اردلان، دکتر آشتیانی، دکتر فلسفی، مهندس رضوی، آقاخان بختیار، دکتر معظمی، دکتر مجتهدی، برزین، کفانی، حائری زاده، محمد علی مسعودی، دهقان، امامی خونی، صفوی، مسعود تابتی، سلطانی، کهید، افغمی، عباس اسکندری، حبیب‌الله امین، ناصر ذوالفقاری، اعظم زنگنه، عدل استدیاری، کشاورز صدر، ملک مدنی، دولت‌شاهی، رحیمیان، نصرت‌الملک ملکی، مشایخی، دکتر اعتبار، سلطان‌العلماء، آزاد، مکی، ونوق، گنابادی، افشار، عباس مسعودی، قهرمان، سید هاشم و کیلی، محمود مسعودی، اهزاز نیک‌بئی، لاهوتی، بوداغبان، لیقوانی، ساعد، گنجی، یالیزی، مکرّم، مهدی ارباب، مهین زاده، عرب شببانی، امامی اهری، دکتر راجی، خسرو هدایت، نواب، ظفری، احمد فرامرزی، تقی زاده، ارباب کیو، هراتی، وکیلی، شهاب خسروانی، ملکپور، دکتر شفق، امیر نصرت اسکندری، بهادری، عباسی، خوئیلر، ضیاء ابراهیمی، سالار بهزادی، اکبر، فولادوند، موسوی

رئیس - از ۸۸ نفر هده حاضر ۶۴ رأی موافق ۸ مخالف ۱۰۰ متنع است ۶۴ نفر بدولت اظهار اعتماد کرده اند.

اسامی موافقین آقایان: اسدی، ناصر ذوالفقاری، سلطانی، اسلامی، ملکی، دکتر شفق، هراتی، موسوی، وزیر اعظم زنگنه، سلطان‌العلماء، لاهوتی، حسن مکرّم، مهدی ارباب، دکتر مجتهدی، محسن گنابادی، قهرمان، خوئیلر، خسروانی، نواب یزدی، علی وکیلی، حرب شببانی، ساعد، بهادری، کیو، اکبر، ملکپور، منصف، ناصری، دکتر فلسفی، خسرو هدایت، ظفری، ونوق، عباسی، علی بهجانی، محمد علی مسعودی، دکتر آشتیانی، افغمی، شریعت زاده، لیقوانی، ابوالقاسم امینی، دکتر مصباح زاده، بوداغبان، کهید، مشایخی، سالار بهزادی، اهزاز نیک‌بئی، کشاورز صدر، اورنگ، امامی، حبیب‌الله امین، نراقی، فتحعلی افشار، فولادوند، امیر نصرت اسکندری، مهین زاده باقری، دکتر راجی، امامی اهری، یالیزی، گنجی، تابتی، سزاوار، ضیاء ابراهیمی، صفوی، دهقان

اسامی مخالفین: آقایان، آزاد، احمد فرامرزی، اردلان، دکتر معظمی، عباس اسکندری، رحیمیان، حائری زاده، مکی

نخست‌وزیر - بنده خواستم اگر اجازه بفرمائید از آقایان محترمی که ببنده اظهار اعتماد کرده‌اند تشکر کنم

۴ طرح پیشنهادی جمعی از نمایندگان

بادو فوریت راجع باختصاص پول حزب دمکرات ایران بزلزله زده‌گان در جزر و باجگیران

رئیس - طرحی از طرف یکمده‌ای داده شده با قید دو فوریت که مطرح میشود

اردلان - چندین طرح بقید دو فوریت ما قبلاً تقدیم کرده‌ایم که بایستی نوبت رعایت شود

رئیس - قرائت کنید.

(طرح به ترتیب زیر خوانده شد)

مقام ریاست محترم مجلس شورای ملی بطوریکه خاطر نمایندگان محترم است در نتیجه زلزله اخیر خراسان چندین قریه مهم در جزر و باجگیران بکلی ویران و قریب شش هزار خانوار بی‌خانمان شده اند و وسیل تلگرافات مبنی بر استمداد و استعافای کمک از نقاط مزبور روان است اینجانبان ماده زیر را پیشنهاد و با قید دو فوریت تقاضای تصویب آن را داریم. ماده واحد کلبه و جوهی که از طرف وزارت دادگستری راجع بحزب دمکرات ایران از بابت وجوه دریافتی پروانه‌های صادره و وارده دریافت شده و فعلاً تحت توقیف است بزلزله زده‌گان در جزر و باجگیران باالصافه اختصاص داده شود و فوراً دستور پرداخت داده شود و تحت نظر شیرو خورشید سرخ تهران و سه نفر از نمایندگان که از طرف مجلس شورای ملی تعیین میشوند بصرف برسد غلامحسین رحیمیان - مکرّم - بهادری - عباسی - امامی اهری مسعود تابتی - افشار - جواد گنجی - محمد علی مسعودی - گنابادی و هدای دیگر که قابل خواندن نیست.

رئیس - این طرح فوریتش مطرح است.

رحیمیان - مخالفی نیست آقا

رئیس - آقای اسکندری مخالف هستید؟

اسکندری - بله

رئیس - بفرمائید آقای اسکندری

اسکندری - بنده خیلی متأسف هستم که در موقتی که این حادثه در خراسان اتفاق افتاده و همه هم بایستی به هم خودشان برای مردم آسیب دیده خراسان کمک کنند همکاری محترم بنده آقای رحیمیان که کمال علاقمندی را بایشان دارم و بعضی از آقایان نمایندگان که اینجا امضاهاشان خوانده شد پیشنهادی کرده‌اند که این پیشنهاد بعهده بنده به هیچ صورتی قابل طرح نیست (صیح است) چه رسد باینکه فوریتش مطرح شود.

اصولاً آقایان میدانند که بنده هیچوقت جزو حزب دو کرات ایران نبوده‌ام و شرکت نداشته‌ام و در يك قسمت هم بنده اعتراضاتی داشته‌ام مثلاً با هدین گزارش که راجع بحزب آقای قوام السلطنه اینجا مطرح است بنده مخالف هستم و اگر فرصتی بین داده شود نظریاتی که دارم بر عرض آقایان نمایندگان می‌رسانم ولی خیلی بنظر بنده عجیب می‌آید که پولی که يك اشخاصی درست یا نادرست در خارج اینها جمع آوری کرده‌اند و سرش هم اختلاف و مذاکره

تفسس مورد ندارد

رئیس - تکلیف استیضاح باید معین شود و روز استیضاح باید با نظر مجلس تعیین شود رأی اعتماد مطلبی است جداگانه موضوع استیضاح موضوعی است موجود و از بین نمیرود و باید روزش را تعیین کنند، آقای فرامرزی شما بیاناتی دارید؟

هست مجلس شورای ملی باید بگوید ما میخواهیم این پول را بزنلزه زدگان بدهیم اینکه آقا خودش يك زنلزه جدیدی احداث میکند (خنده نمایندگان) این چه معنی دارد پول کی را بکی میخواهند بدهند بنده میخواهم بگویم که این لباس را میخواهم بدهم بزنلزه زدگان اگر هم پول داریم بکسی دیگر حق برگردانندش را هم ندارم ولی بنده بنظر آقایان این راه کار را صحیح نمیدانم بنده خیال میکنم که شیر و خورشید سرخ بایستی با تمام کمکی که کرده است باز هم مجاهدت بکنند و کمک بکنند و نمایندگان مجلس باید از جیب خودشان کمک کنند و عامه مردم هم کمک کنند و در صورتی که باز هم کسر داشت از جناب آقای نخست وزیر تقاضا کنیم يك لایحه ای بیاورند اینجا تصویب شود اما اگر ما بایتم با قید دو فوریت پولی را که فلان آدم یا فلان جمعیت گرفته است یا باو هدیه کرده اند و داده اند این پول را بدهیم بزنلزه زدگان! من از شما خواهش میکنم دائره المعارف را ورق بزنید به بینید يك چنین چیزی اصلا قابل طرح هست حظه يك اشخاصی پولی را بیک اشخاصی دیگر بدهند و بعد مجلس آرا بمصرف دیگری اختصاص دهد بنده هم مخالفم که این پول را گرفته اند اما چه ربطی دارد باینکه

ما بایتم اینجا يك طرحی را پیشنهاد کنیم با قید دو فوریت که این پول را بزنلزه زدگان بدهند بنده از همکاران معترم خواهش میکنم که قواعد و اصول را رعایت فرمایند البته همه کار میشود کرد همه کار برخلاف قواعد و اصول را میشود انجام داد ولی این میشود حرفی در دنیا که اصلا پولی که در اختیار مجلس شورای ملی نیست پولی که خود شما میگویید وزارت دادگستری توقیف کرده ... (رئیس - این آقا راجع به فوریت است؟) بله در باره فوریت است اصولا این پیشنهاد قابل طرح نیست تا چه رسد به فوریتش رای داده شود بنده حالا که بعضی از آقایان پیشنهاد کرده اند تقاضا می کنم که به فوریتش رای داده نشود تا بعداً این موضوع مذاکره شود و برای آسیب دیدگان هم باید فکر عاجلی کرد

رئیس آقای رحیمیان

رحیمیان - با کمال تأسف باید گفت که اظهارات آقای اسکندری نماینده معترم جز سفسطه چیز دیگری نبود (صحیح است صحیح است) هیچوقت پول شخص معینی را مانده نوشته ایم که بمصرف زنلزه زدگان خراسان برسانند! ما نگفتیم پول يك حزبی را صرف این هزینه بکنند ما گفتیم پولی که خود آقای قوام السلطنه و کمیسون دادگستری اعتراف میکنند که مردمانی برای نجات کشور داده اند و این

پول مال هیچکس نیست (صحیح است) و بنابر این الان در توقیف کمیسون دادگستری است و هیچ ربطی به حزب دموکرات ندارد و الان از آن جنبه در مجلس مورد مذاکره است و شاید در تیرته قوام السلطنه تأثیر کلی بیخشد باین مصرف برسانند خیلی جای تأسف است که آقای اسکندری میفرمایند که ما نمیتوانیم این پول را باین مصرف برسانیم! این پول مال اشخاص معینی نیست اشخاصی داده اند برای مردم این کشور و من هم تقاضا میکنم بپردازند زنلزه زدگان خراسان برسد (صحیح است - احسنت)

رئیس - رای باید بگیریم باید به فوریت رای گرفت ولی همه برای رای کافی نیست
فولادوند - آقایان و کلاهی که مقیدند این تصویب شود از رفقایشان خواهش میکنند که بیایند تو

دهقان - آنها که مقیدند همه اینجا هستند
موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه
 رئیس - همه برای رای کافی نیست همه هم هستند که شاید حاضر نشوند عجله هم این موضوع در دستور است جلسه آینده بسفر فردا ساعت هشت و نیم (مجلس بکریع ساعت بعد از ظهر ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی - **رضاحکمت**